

АГУУЛГА

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
1.1 Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын мэдээлэл.....	3
1.2 Ордын байршил.....	4
1.3 Төслийн хүчин чадал, техник, технологи.....	4
1.4 Уулын ажлын горим.....	4
1.5 Ашиглалтын технологи, механикжуулалтын бүтэц.....	5
1.6 Уурхайн гадаад, дотоод тээвэр, зам Ухаж-ачих процесс.....	5
1.6.1 Дотоод тээвэр.....	5
1.6.2 Гадаад тээвэр	5
1.7 Үржил шимт хөрс хуулах хэмжээ, хөрсний овоолго, хаягдлын овоолго.....	6
1.7.1 Хөрсний овоолго.....	6
1.7.2 Овоолгын ажлын календарчилсан төлөвлөлт	7
1.7.3 Хаягдлын овоолго	7
1.8 Хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэр.....	7
1.8.1 Баяжуулах үйлдвэрийн ажиллах горим.....	8
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ОНЦЛОГ.....	8
2.1 Физик газарзүйн нөхцөл.....	8
2.2 Уур амьсгал.....	9
2.3 Агаар орчин	9
2.4 Гадаргын ус.....	9
2.5 Газрын доорх ус.....	9
2.6 Хөрсөн бүрхэвч.....	9
2.7 Ургамлан нөмрөг.....	10
2.8 Амьтан	11
2.9 Геоморфологи	11
2.10 Хог хаягдал	11
2.11 Зам.....	11
3. 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	12
3.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	12
3.2. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	13
3.3. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	14
3.4. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	14

3.5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөө.....	15
3.6. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	16
3.7. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө.....	16
3.8 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2022 төсөв.....	16

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.1 MV-10665 тоот тусгай зөвшөөрлийн газарзүйн солбицол.....	3
Хүснэгт 1.2 2012-2013 онд олборлосон нөөц.....	4
Хүснэгт 1.3 Ил уурхайн ажлын горим.....	4
Хүснэгт 1.4 Уурхайн ашиглалтын технологи	5
Хүснэгт 1.5 Хуулах шимт хөрсний хэмжээ /ашиглалтын жил бүрээр/	5
Хүснэгт 1.6 Овоолгын үндсэн хэмжээ	6
Хүснэгт 1.7 Хөрсний овоолгын төлөвлөлт	7
Хүснэгт 1.8 Тоног төхөөрөмжийн нэгдсэн хүснэгт.....	8
Хүснэгт 1.9 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	12
Хүснэгт 1.10 Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	13
Хүснэгт 1.11 Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	14
Хүснэгт 1.12 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	14
Хүснэгт 1.13 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөө.....	15
Хүснэгт 1.14 Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	16
Хүснэгт 1.15 Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө.....	16
Хүснэгт 1.16 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2022 төсөв.....	16

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1 Уурхайн сансраас харагдах байдал.....	3
Зураг 2 Мониторингийн цэгүүдийн байршил.....	27

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын мэдээлэл

Дундговь аймгийн Говь-Угтаал сумын нутагт орших MV-010665 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий “Хараат-Уул” нэртэй цайр, төмрийн ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг 2008 оны 03 сарын 07-ны өдөр “Шанжин-Орд” ХХК шилжүүлэн авсан.

Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, хаяг: “Шанжин орд” ХХК, Улсын бүртгэлийн дугаар-9019037017, регистрийн дугаар-5197325. Хаяг: Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 6-р хороо, 10-р хороолол, “Жөн-Юан” ХХК-ийн байр, 2-р давхар.

Төслийн зорилго: Цайр, төмрийн хүдрийг олборлон, боловсруулж эдийн засгийн эргэлтэд оруулахад төслийн зорилго оршино.

1.2 Ордын байршил

Ордын талбай нь Дундговь аймгийн Говь-Угтаал сумаас зүүн урагш 26 км-т, Чойр төмөр замын өртөөнөөс 65 км-т, Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 268 км-т Мандалговь хотоос зүүн тийш 160 км-т дэд бүтэц харьцангуй сайн хөгжсөн районд байрлана.

Зураг 0.1 Уурхайн сансраас харагдах байдал

Хүснэгт 0.1 MV-10665 тоот тусгай зөвшөөрлийн газарзүйн солбицол

№	Уртраг	Өргөрөг
1	107° 45' 21.57"	45° 58' 41.61"
2	107° 44' 41.56"	45° 58' 41.61"
3	107° 44' 41.56"	45° 59' 11.61"
4	107° 45' 21.57"	45° 59' 11.61"

1.3 Төслийн хүчин чадал, техник, технологи

Ордын нөөцийн баталгаажуулалт Хараат-Уулын цайр, төмрийн хүдрийн ордын нийт нөөцийг 63.78 сая.тн, үүнээс бодитой (В) нөөцийг 22.88 сая.тн, боломжтой (С) нөөцийг 14.86 сая.тн, таамаг (Р) нөөцийг 26.036 сая.тн-оор тус тус тогтоож Монгол улсын ашигт малтмалын нөөцийн нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн. Уурхайг ашиглах төслийн хугацаанд нийт 1,967.7 тэрбум төгрөгийн борлуулалтын орлого олж, 1,440.7 тэрбум төгрөгийн үйл ажиллагааны зардал гарган, 527.0 тэрбум төгрөгийн татварын өмнөх ашигтай ажиллахаар байна. Татвар ногдуулсны дараах байдлаар нийт 401.5 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай, 431.5 тэрбум төгрөгийн үйл ажиллагааны мөнгөн урсгалтай ажиллахаар байна. Энэхүү төслийг ашиглаж эхэлснээр удирдлага, уурхайн удирдлага, ил уурхай, баяжуулах хэсэг, гадаад тээвэр, захиргаа аж ахуй зэрэг хэсгүүдэд нийт 80 хүнийг ажлын байраар хангах 1 ажилчны сарын дундаж цалин 1,227 мян.төг байна. Ил уурхайн жилийн хүчин чадал ойролцоо буюу 1.3-1.4 сая.тн хүдэр байгаа тул төсөлд 1.35 сая.тн-оор тооцов. Уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөөг 1350.0 мян.тн-ын хүчин чадалтайгаар 14 жил ашиглахаар төлөвлөлөө. 2012-2013 онд олборлолт явуулж 266.2 мян.тн хүдийг овоолгод хураасан бөгөөд уг ашиглалтын эхний жил уг нөөц ХБҮ-т баяжуулагдана. Уурхай нь ашиглалтын 14 жилийн хугацаанд нийт 18.2 сая тонн хүдэр олборлон боловсруулж, 55 хувийн агуулгатай төмрийн хүдрийн баяжмал 3.2 сая тонн, 63.4 хувийн агуулгатай төмрийн хүдрийн баяжмал 5.9 сая тонн, 45.3 хувийн агуулгатай цайрын баяжмал 220.0 мян.тн үйлдвэрлэн борлуулна.

Хүснэгт 0.2 2012-2013 онд олборлосон нөөц

Ашиглалтын жилүүд	2012-2013 онд олборлосон нөөц				
	Хүдэр	Агуулга, %		Металлын нөөц, тн	
	тн	Fe	Zn	Fe	Zn
В	154,833.7	20.57	0.99	31,843.2	1,532.7
С	111,386.5	19.94	0.97	22,207.8	1,081.3
Нийт	266,220.2	20.30	0.98	54,051.0	2,614.0

1.4 Уулын ажлын горим

Уулын ажил жилд 10 сар үргэлжлэх ба үйлдвэрлэлийн үндсэн процессууд нь тасралтгүйгээр өдөрт 2 ээлжээр 12 цагаар үргэлжилнэ.

Хүснэгт 0.3 Ил уурхайн ажлын горим

Үзүүлэлт	Х.нэгж	Хоног
Жилд ажиллах өдөр	хоног	300
Жилд ажиллах сар	сар	10
Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12
Ээлжийн тоо	ээлж	2
Баяр ёслолоор амрах өдөр	хоног	11
Цаг агаарын саатлаас сул зогсох хугацаа	хоног	6
Бэлтгэл ажилд зарцуулах хугацаа	хоног	2

Жилд ажиллах хоног	хоног	281
--------------------	-------	-----

1.5 Ашиглалтын технологи, механикжуулалтын бүтэц

Шимт хөрсийг 0.2 метр зузаантай хуулж шимт хөрсний овоолгод хадгалах ба үндсэн хөрс болон хүдрийг өрөмдлөг тэсэлгээний ажлаар сийрэгжүүлж, экскаватор – автосамосвалын хослолоор ухаж-ачиж тээвэрлэн хөрсний гадаад овоолго болон хүдрийг бутлан ангилах хэсгийн талбайд тус тус хураана.

Хүснэгт 0.4 Уурхайн ашиглалтын технологи

Технологи	Үндсэн ажил	Технологийн процессууд
Авто тээвэртэй ашиглалтын технологи	Хөрс хуулалт	Ухаж ачих Тээвэрлэх Овоолох
Хүдэр олборлолт	Өрөмдлөг, тэсэлгээ Ухаж ачих Тээвэрлэх	

1.6 Уурхайн гадаад, дотоод тээвэр, зам Ухаж-ачих процесс

Уурхайн жилийн хүчин чадал болон цаг ашиглалт, экскаваторын тээврээр хангагдах нөхцөл зэргээс хамаарсан экскаваторын оновчтой утгуурын багтаамж нь тооцоогоор хөрсөнд 2.5 м³ хүдэрт 2.4 м³ байна. Иймд манай орны эрс тэс нөхцөлд найдвартай ажиллагаатай, бүтээл өндөр зэргийг харгалзан CAT-349L маркийн экскаваторыг ашиглана.

1.6.1 Дотоод тээвэр

ТЭЗҮ тусгаснаар уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөөний дагуу жилд дунджаар 430.0 мян.м³ хөрс хуулж, 1350.0 мян.тн хүдэр олборлоно. Ил уурхайн автосамосвалын тооцоо: манай орны нөхцөлд өргөн ашиглагддаг, бүтээл өндөртэй SINOTRUCK ZZ3317N2861 маркийн автосамосвалыг хөрс болон хүдэр тээвэрт ашиглана.

1.6.2 Гадаад тээвэр

Баяжуулах үйлдвэрээс гарсан хүдрийн баяжмалыг YTO ZL50F утгуурт ачигчаар North Benz ZZ5807N3641 маркийн автосамосвалд ачин төмөр замын Чойр өртөө хүртэл 65 км зайнд тээвэрлэнэ. Өртөөнөөс цааш төмөр замаар тээвэрлэнэ. SINOTRUCK ZZ3317N2861 маркийн автосамосвалыг хөрс болон хүдэр тээвэрт ашиглана.

1.7 Үржил шимт хөрс хуулах хэмжээ, хөрсний овоолго, хаягдлын овоолго

Үржил шимт хөрс буюу газрын гадаргаас ойролцоогоор 0.2 м орчим зузаантайгаар хуулж шимт хөрсний овоолгод байршуулна. Ил уурхайн ашиглалтын хугацаанд 122.17 мян.м³ шимт хөрс хуулж овоолгод байршуулахаар байна.

Хүснэгт 0.5 Хуулах шимт хөрсний хэмжээ /ашиглалтын жил бүрээр/

Тынжилууд	Ил уурхайн эвдрэлд өртөх талбай, м ²	Овоолгн суурь, м ²	Зам талбай, м ²	Тосгон, м ²	Баяжуулх хэсэг, м ²	Нийт эвдрэлд өртөх талбай, м ²	Хуулах шимт хөрсний хэмжээ, м ³
2025 он	33400	13600	6149.6	-	13.634.2	47400	10254.16

Ил уурхай нь 2024 оны хугацаанд уурхайн олборлолтод хамаарах 3.34 га хөрсний овоолгын 1.36 га, баяжуулахын овоолгын 1.36 га талбайн шимт хөсийг хуулж нийт 12.33 мян.м3 шимт хөрсийг овоолгод байршуулахаар байна.

1.7.1 Хөрсний овоолго

Ашиглалтын хугацаанд нийт 6.035 сая.м3 хөрс хуулж хөрсний гадаад овоолгод байршуулна. Салхины чиглэл, газрын гадаргын хэлбэржилт зэргийг харгалзан үзэж 2 уурхай дундаа нэг овоолготой байхаар төлөвлөж баруун урд талд 150 м зайд байгуулахаар төлөвлөв.

Овоолгын үндсэн хэмжээс, загвар: Чулуулгийн тогтворжилт, уурхайн нөхөн сэргээлтийн бодлогоос хамааруулж овоолгын 3 ярустай, суурийн ярусын өндөр дунджаар 30 м, дээд ярусын өндөр 20 м байна. Доголын хажуугийн өнцгийг 34 градус байхаар төлөвлөсөн.

Овоолгын ажлын календарчилсан төлөвлөлт

Ашиглалтын нийт хугацаанд уурхайгаас нийт 6.035 сая.м3 хөрс хуулж хөрсний чулуулаг гадаад овоолгод шилжүүлнэ. Хөрсийг өрөмдлөг тэсэлгээний ажлаар сийрэгжүүлэн, автосамосвалаар тээвэрлэж гадаад овоолгод хураах ба уг процессын үр дүнд хөрс 20%-иар сийрэгжинэ. Ил уурхайн хөрс хуулалтын төлөвлөгөөг дараах хүснэгтэд үзүүллээ.

Хүснэгт 0.6 Овоолгын үндсэн хэмжээ

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Утга
1	Овоолгын доголын өндөр	м	20-35
2	Овоолгын доголын тоо	ш	3
3	Овоолгын замын өргөн	м	20
4	Овоолгын замын налуу	промил	90
5	Овоолгын эзлэх талбай	га	25.6

1.7.2 Овоолгын ажлын календарчилсан төлөвлөлт

Ашиглалтын нийт хугацаанд уурхайгаас нийт 6.035 сая.м3 хөрс хуулж хөрсний чулуулаг гадаад овоолгод шилжүүлнэ. Хөрсийг өрөмдлөг тэсэлгээний ажлаар сийрэгжүүлэн, автосамосвалаар тээвэрлэж гадаад овоолгод хураах ба уг процессын үр дүнд хөрс 20%-иар сийрэгжинэ. Ил уурхайн хөрс хуулалтын төлөвлөгөөг дараах хүснэгтэд үзүүллээ.

Хүснэгт 0.7 Хөрсний овоолгын төлөвлөлт

Ашиглалтын жилүүд	Хуулах хөрсний хэмжээ, м3	Сийрэгжсэнээр, м3	Өсөх нийлбэрээр, м3
1	399,206.67	479,048.00	479,048.00
2	455,250.80	546,300.96	1,025,348.97
3	474,219.59	569,063.50	1,594,412.47
4	424,642.08	509,570.50	2,103,982.97
5	476,375.13	571,650.16	2,675,633.12
6	447,059.74	536,471.68	3,212,104.81
7	441,886.43	530,263.72	3,742,368.53
8	431,108.71	517,330.46	4,259,698.98
9	444,473.08	533,367.70	4,793,066.69
10	431,970.93	518,365.12	5,311,431.80
11	437,359.79	524,831.75	5,836,263.55
12	438,006.45	525,607.74	6,361,871.30
13	392,308.93	470,770.72	6,832,642.01
14	341,653.66	409,984.39	7,242,626.40
Нийт В	6,035,522.00	7,242,626.40	7,242,626.40

1.7.3 Хаягдлын овоолго

“Хараат-Уул”-ын ордод усны асуудал шийдэгдээгүй байгаатай холбоотойгоор эхний 5 жилд хуурай соронзон баяжуулалт хийгдэх бөгөөд хаягдал буюу бага агуулгатай хэсгийг агуулахад хураана.

1.8 Хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэр

1.8.1 Баяжуулах үйлдвэрийн ажиллах горим

Баяжуулах үйлдвэрийн ажиллах горимыг ихэнхи баяжуулах үйлдвэрүүдийн жишгийг харгалзан үзэж дараах байдлаар сонгов. Үүнд:

- Жилийн /календарийн/ 365 хоног
- Тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ 10 хоног
- Төлөвлөгдөөгүй сул зогсолт 10 хоног
- Жилд ажиллах хоногийн тоо 340 хоног
- Хоногт ажиллах ээлжийн тоо 3
- Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 8 цаг

Баяжуулах үйлдвэрийн хүдэр бэлтгэх /бутлах цех/ нь жилд 340 хоногт 3 ээлж, 1 ээлж нь 6 цагаар ажиллана. Тоног төхөөрөмжийн жилд ажиллах хугацаа жилд 6120 цаг, тоног төхөөрөмжийн найдварт ажиллагаа 69,86%. Баяжуулах үйлдвэрийн төв корпус /нойтон баяжуулах үйлдвэр/ нь жилд 340 хоногт 3 ээлж, 8 цагаар ажиллана. Тоног

төхөөрөмжүүдийн ажиллах хугацаа жилд 8160 цаг, төхөөрөмжийн найдварт ажиллагаа 93,15%.

Хуурай баяжуулах үйлдвэр нь хүдрийг 3 шатны бутлалт, 1 шатны шигшилт бүхий битүү циклээр хүдрийг 10 мм хэмжээтэй болгон буталж 3 шатны хуурай соронзон баяжуулалтаар оруулан 55,3%-ийн агуулгатай төмрийн баяжмал гарган авахаар төлөвлөн тооцоог хийлээ. Хуурай баяжуулалтаас гарах хаягдлыг овоолго үүсгэн нойтон баяжуулах үйлдвэр ашиглалтад орох хүртэл хадгална.

Хүснэгт 0.8 Тоног төхөөрөмжийн нэгдсэн хүснэгт

№	Тоног төхөөрөмж	Тоо ширхэг	Марк
1	Хацарт бутлуур	1	HJC80
2	Дунд шатны конусан бутлуур	1	WKS 250-B
3	Жижиг шатны конусан бутлуур	1	WKS 75-B
4	Шигшүүр	1	2ZY1860
5	Хуурай соронзон сепаратор	3	CTDG0808
6	Нийт	7	-

2 ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ОНЦЛОГ

2.1 Физик газарзүйн нөхцөл

Хараат-Уулын цайр, төмрийн орд нь Дундговь аймгийн Говь-Угтаал сумаас зүүн урагш 26 км-т, Чойр төмөр замын өртөөнөөс 65 км-т, Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 268 км-т Мандалговь хотоос зүүн тийш 160 км зайд байрлана. Хэнтийн уулархаг мужийн өмнөд төгсгөл, тал хээрийн бүсэд хамаарагдана. Хамгийн өндөр уулсын хувьд Холбоо чулуу уул, Бага бор уул, Их бор уул зэрэг нь далайн түвшнээс дээш 1500м орчим байх ба уулархаг мужийн үнэмлэхүй өндөр нь 1200-1400м, харьцангуй дундаж өндөр нь 100-150м байна. Өндөр уулс нь боржингийн биетүүдээс тогтох ба орой нь шовх, бөмбөгөрдүү бөгөөд нарийн гуу, жалга ихтэй, хадан цохио элбэгтэй, тал хөндий нь дов толгодлог, гүвээ судаг ихтэй, өргөн, тэгш гадаргуутай.

2.2 Уур амьсгал

Эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай ба олон жилийн сарын дундаж температураар 7-р сард хамгийн дулаан +30.4, +35.9 хэм, 1-р сард хамгийн хүйтэн -24, -34 хэмд хүрдэг байна. Жилийн дундаж хур тунадас зуны улиралд 150-200 мм ба нийт тундасны 75% нь 7- 9-р саруудад буудаг. Өвлийн улиралд 75-125мм 10-р сарын дунд үеэс 2-р сар хүртэл алаг цоог цасан бүрхүүлтэй газрын хөрс 1.2м хүртэл хөлдөнө. Төсөл хэрэгжих нутагт олон жилийн дундажаар салхины хурд 3,5 /сек байна.

2.3 Агаар орчин

Төслийн ТЭЗҮ-ийн мэдээлэл болон эх үүсвэрийн ялгарлын холбогдох гарын авлагуудын арга зүйг ашиглан тооцоолол хийж тархалтын загвараар уурхайн агаар бохирдуулагч бодисын нөлөөллийг тооцоолсон. Тархалтын загварын үр дүнгээс үзэхэд төслийн гол агаар бохирдуулагч бодис болох тоос тоосонцор уурхайн овоолгын үйл ажиллагаа болон гадаад дотоод тээвэрлэлтээс үүсэх бохирдуулагч стандарт хэмжээнээс их байж болзошгүй байна. Уурхайн ухаш олборлолт болон баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас үүсэх тоос, тоосонцор стандартын ЗДХ-д орчны агууламжийг нэмэгдүүлж

байна. “Шанжин орд” ХХК-ийн зүгээс тоос, тоосонцор дарах усалгааг тогтмол хийх, тоосжилт бууруулах зааварчлагаанд дурдсан арга хэмжээг авж ажиллах шаардлагатай.

2.4 Гадаргын ус

Уурхайн ойр орчимд гадаргын ус (гол, горхи, нуур) байхгүй. Уурхайн ойролцоо олон тооны жижиг сайрууд байх боловч тэнд байнгын урсгал ус байдаггүй зөвхөн их устай ширүүн бороотой үед тэдгээрээр үерийн ус урсаж өнгөрдөг байна. Хараат-Уулын ордын орчимд 4-5 гар худаг байх ба тэдгээрийн гүн нь 1-8 м байдаг. 5. Төмрийн хүдрийг хуурай аргаар баяжуулахад техникийн зориулалттай усны хэрэглээ гарахгүй ба уурхайн кемпед шаардагдах унд ахуйн цэнгэг усны хэрэглээ болон

2.5 Газрын доорх ус

Уурхайн усны хэрэглээг “Шанжин-Орд” ХХК-ийн Дундговь аймгийн Говь-Угтаал сумын нутагт орших өөрийн эзэмшлийн гүний худгуудаас (Худаг 1: байршил 45059/28.08// 107045/15.05//, ундрага 0.45л/с; Худаг 2: байршил 45059/24.52// 107045/22.96//, ундрага 0.6л/с) ашиглана.

2.6 Хөрсөн бүрхэвч

Байгалын бүсээр хээрийн бүсийн гандуу хээрийн дэд бүсэд хамаарах бөгөөд хөрс-газарзүйн мужлалтаар цайвар хүрэн хөрсний дэд бүс Баяндэлгэрийн 8-р тойрогт багтана. Эндэхийн ургамалшил тачир сийрэг зарим газраа ургамалгүй цулгүй байдаг учраас салхины үйлчлэлд хялбар өртөж хөрсний өнгөн хэсэг салхинд хийсч эвдрэх үйл явц элсэнцэр хөрстэй газраар байнга ажиглагдана. Орд орчмын газраар агь үетэн голлосон хуурай хээрийн ургамалшил зонхилж бүрхэц нь 20-40% хүрнэ. Энд сайргархаг болон карбонаттай цайвар хүрэн, хужирлаг шинжтэй цайвар хүрэн хөрс голлох суурийг эзлэхийн хамт гүвээ толгодоор нимгэн чулуурхаг цайвар хүрэн хөрс элбэг тархах ба толгодын орой бэлээр алаг цоог том валун чулууны илэрцтэй. Энд сайргархаг болон карбонаттай цайвар хүрэн, хужирлаг шинжтэй цайвар хүрэн хөрс голлох суурийг эзлэхийн хамт гүвээ толгодоор нимгэн чулуурхаг цайвар хүрэн хөрс элбэг тархах ба толгодын орой бэлээр алаг цоог том валун чулууны илэрцтэй. Цайвар хүрэн хөрс өвөл 2,5 3 м хүртэл гүн хөлдөх ба зун хур борооны ус хөрсөнд дөнгөж 15-20 см гүн нэвчиж чийглэгддэг онцлогтой.

2.7 Ургамлан нөмрөг

Дундговь аймгийн Говь-Угтаал сум нь Н.Өлзийхутагийн (1989) ангилсан ургамал-газарзүйн мужлалын 16 тойргийн Дундад Халхын хээрийн тойрог, Дорноговийн цөлөрхөг хээрийн тойрогт багтдаг боловч “Хараат уул”-ын цайр, төмрийн орд нь Дундад Халхын хээрийн тойрогт хамаарагдах бөгөөд талбайн ургамлан нөмрөгийн хувьд хээрийн ургамал зонхилон тохиолдох бөгөөд өвслөг ургамлаас крыловын Хялгана / *Stipa krylovii* /, сөөглөг ургамлаас бяцхан навчит Харгана / *Caragana microphylla* / ургамлаас хагас сөөгөнцөр ургамлаас агь Шарилж / *Artemisia frigida* / зэрэг ургамлууд зонхилон ургадаг.

2.8 Амьтан

“Хараат-Уул”-ын орд газар болон түүний орчмын нутгаас судалгааны явцад 5 багт хамаарах 16 зүйл тэмдэглэгдсэнээ шавьж идэштэн 1, далавчтан 3 махчтан 3 туулайтан 2, мэрэгчтэн 7 зүйл байна..

2.9 Геоморфологи

Говь-Угтаал сум нь говь, тал хээрийн бүсийн довтолгод голдуу 207,7 мянган га талбай бүхий нутаг дэвсгэртэй бөгөөд элс чулуурхаг хүрэн, хужир мараат хөрс бүхий талархаг гадаргатай. Ерлөг /1706м/ Их газрын чулуу /1566м/ Баянзүрх /1648м/ Их-Угтаал /1673м/ Сүмбэр цагаан уул /1408/ Хараат /1521м/ Цац /1469м/ Хонгор, Залаа, Даш-яйчил, Дулааны уул, Бичигтийн цохио, Их бага тал зэрэг уул тал хосолсон нутагтайгаас гадна, Сүмбэрийн цайдам говь, Шар, Бор Даравгай гурван дэлгэрийн тойром бүрд нуур Сүмбэрийн булаг, Баянбулаг, Дунд булаг, Могойн булаг, Цавчирын булаг Тал булаг зэрэг ундармал булаг шандуудтай. Хазаар өвс, хялгана ерхөг агь ганга таана хөмүүл дэрс бут хиаг зэрэг ургамалтай. Болор гартаам мана, хаш зэрэг эрдэнийн чулуу, Чулуун нүүрс, төмрийн хүдэр хайлуур жонш шохойн чулуу цайр мөнгө бал чулуу цахиур зэс зэрэг ашигт малтмалын илэрцүүд тогтоогдсон байдаг байна.

2.10 Хог хаягдал

Уурхай болон баяжуулах үйлдвэрт 80 хүн ажиллана гэж үзэн 1 хүнээс хоногт дунджаар 0,5 кг хатуу хог хаягдал гарна гэж тооцвол өдөрт 40 кг болно. Одоогийн ахуйн хатуу хог хаягдлын цэгийг шинэчлэн байгуулах шаардлагатай. Шингэн хаягдал хуримтлуулах зориулалттай хөрсөнд үл нэвчих материалаар хийгдсэн цооногийг уурхайн ажилчдын хотхонд байгуулж өгсөн байна. Унд ахуйн хэрэглээнээс гарах бохир ус нь бохир усны хоолойгоор дамжиж бохир ус цэвэрлэх системээр ариутгагдана. Өдөр тутмынбохир ус гадагшлуулах хэмжээ нь 8 м3 орчим байна. Хэрэглээнээс гарсан бохир усыг эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан тээвэрлэн зайлуулна.

Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн технологийн үйл ажиллагааны явцад бүтээгдэхүүний чанарыг хянах шинжилгээний лабораторид ашиглах хүчлүүд (хүхрийн, фосфорын, азотын ба давсны), натрийн пероксид, натрийн вольфрамат, зэсийн сульфат зэрэг 7 нэрийн химийн бодис ашиглана. Эдгээр бодисууд дотор Монгол улсад ашиглахыг хориглосон, хязгаарласан (Засгийн газрын 2007 оны 95 дугаар тогтоол) бодисын жагсаалтанд орсон бодис байхгүй. Харин Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2009 оны 04/04 дугаар хамтарсан тушаалын 3 дугаар хавсралт болон Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 10 дугаар сарын 08 -ны өдрийн А/356/396 хамтарсан тушаалын 3 дугаар хавсралт ёсоор аюултай бодисын ангилалд хамаардаг бодисууд байна.

2.11 Зам

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн зүгээс Засгийн газрын 2018 оны 379 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын дагуу гадаад тээврийн авто замын чиглэл, ТЭЗҮ-ийг батлуулан тухайн авто зам, замын байгууламжийг барих, ашиглах гэрээг авто замын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай байгуулан ажиллах нь зүйтэй.

3 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

3.1 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 1.9

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Шаардагдах хөрөнгө /мян.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
				Нийт зардал		
1. Агаарын чанар						
1	Уурхайн барилга байгууламж, олборлолт	Уурхайн дотоод тээврийн замаас тоосжилт үүсэхээс сэргийлэн зам усалгаа хийх	Уурхайн дотоод тээврийн зам	5000.0	2 удаа 2025	Замын тэмдэг, техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4597:2003 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ, техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5885:2008
2	Тээвэрлэлт, хүнд даацын машин механизмын нөлөөгөөр тоосжилт үүсэх	Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнд хурдны хязгаарлалтыг 40-50 км/цаг, уурхайн дотоод зам талбайд 20 км/цаг-аар мөрдүүлэн ажиллах, хурдны хязгаарлалтыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах	Уурхайн дотоод болон гадаад тээврийн зам	100.0*30ш=3,000.0	2025	Бензин хөдөлгүүрт MNS 5013:2003 Дизель хөдөлгүүрт MNS 5014:2003
3		Замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор замын засвар, арчилгааг тогтсон хуваарийн дагуу хийх		Хуваарийн дагуу	2025	
4	Тэсэлгээнээс дуу шуугиан, доргио чичиргээ үүсэх	Тэсэлгээний үйл ажиллагааг явуулахдаа агаарын доргилт чичиргээний талаарх үндэсний болон олон улсын стандартын дагуу гүйцэтгэх	Ил уурхай болон уурхайн ажилчдын суурин	-		Монгол улсын хууль “Тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн эргэлтэд хяналт тавих тухай”

5	Баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаагаар тоосжилт үүсэх	Тоосжилтын хэмжээг орчны хэмжилтийн багажаар хэмжиж, стандартаас хэтэрсэн үеүүдэд орчны тоосжилтыг багасгах	Баяжуулах үйлдвэр	550.0*2ш=1,100.0	2025	Агаарын чанар, Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016
6	Машин механизмаас гарах хорт хий (нүүрсхүчлийн хий, бензоприн, нүүрс устөрөгч) агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөх	Ашиглагдаж буй тээврийн хэрэгслээс ялгарах хорт хийг стандартын түвшинд байлгах, стандартаас давсан тохиолдолд агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тээврийн хэрэгслийн төлбөрийг төлөх	Уурхайд ашиглах тээврийн хэрэгслүүд	1,000.0	2025	
7	Хүнд машин механизм засварын газар, машины зогсоол дахь машин, техникууд агаар орчныг бохирдуулж болзошгүй нөлөөлөл	Тээврийн хэрэгсэл, хүнд машин механизмаас ялгарах хорт утааг стандартын түвшинд байлгах - Уурхайн үйл ажиллагаа болон барилгын ажилд ашиглаж байгаа бүх тээврийн хэрэгсэл, хүнд машин механизм, техникийг тогтмол үзлэгт хамруулах, засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Уурхай, дэд бүтцийн шугамын дагууд ашиглагдаж байгаа нийт тээврийн хэрэгсэл, хүнд машин механизм;	Засвар үйлчилгээ Хуваарийн дагуу	Жилд 1 удаа 2025	Агаарын тухай" болон "Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай" хууль; MNS 6063:2010 "Агаарын чанар, хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ"
2. Гадаргын ба газрын доорх усны нөөц						
8	Уурхайн унд ахуй, зам талбайн усалгаа, нөхөн сэргээлтийн усалгаа зэргийн хэрэглээгээр усны нөөц	Усны эх үүсвэрийг тоолууржуулах	Усны эх үүсвэр	350.0*3ш=1050.0	2025	Усны тухай хуулийн 28-р зүйл Ундны ус, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS0900:2018

	багасах, бохирдох					
9	Үйлдвэрийн болон ахуйн ус хөрсөнд нэвчиж, газрын доорх усны найрлага, шинж чанарт нөлөөлөх	Үйлдвэрийн болон ахуйн төхөөрөмжийн ашиглалтад тогтмол хяналт тавьж, гэмтсэн тохиолдолд засах арга хэмжээ авч ажиллах	Баяжуулах үйлдвэр болон ажилчдын хотхон	Засвар үйлчилгээ	2025	
10	Шатахуун тослох материал гоожсон тохиолдолд	Уурхайн өдөр тутмын үйл ажиллагааны үед холбогдох дүрэм журмыг тогтмол мөрдөн ажиллах		-	2025	
11	гадаргын болон газрын доорх усанд газрын тосны бүтээгдэхүүн, химийн бодис алдагдах	Автобааз, засвар үйлчилгээний хэсэг, химийн бодисын агуулахын гадна хэсэгт хатуу хучилттай болгох	Засварын газар, авто зогсоол	-	2025	
12	Төслийн талбай орчмын худгийн ус бохирдох	Төслийн талбай, түүний нөлөөллийн бүсэд хамаарах худгийн усны орчинд цэвэрлэгээ хийх	Төслийн талбайн хүрээнд	1,000.0	1 удаа, 2025	
13		Усны нөөцийн савны ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх		2,000.0	1 удаа, 2025	
14		Уурхайн нийт ажилчдад хүрээлэн буй орчин түүний бүрдэл хэсгүүдийн талаар мэдлэг олгох, ус болон хөрсний бохирдол түүний хор уршгийн талаар		300.0	1 удаа 2025	

		сургалт суртчилгаа зохион байгуулах				
15	Гүний худаг усны нөөц багасах, бохирдох усны хэрэглээнд хяналт тавих	Шинээр гаргасан худгуудын гадуур барилга, хаалт хамгаалалт хийх	Усны эх үүсвэр	1500*3=4500.0	2025	
3. Хөрсөн бүрхэвч						
16	Уурхайн үйл ажиллагааны явцад хөрсний элэгдэл эвдрэл нэмэгдэх, доройтох, талхлагдах	Төслийн объектүүд хоорондын явган хүний замыг засаж сайжруулах	Зам талбай	Олборлолтоос гарах хайрга чулууг ашиглах	2025	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль 25-р зүйлийн 1.2 дахь заалт
17		Авто тээврийн хэрэгслийн сул хөдөлгөөнийг хязгаарлах, тогтсон маршрутын дагуу явуулах үүнд ИТА-ын зүгээс хяналт тавиж ажиллах	Уурхайн дотоод болон гадаад тээврийн зам	--	2022	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль 7-р зүйлийн 2.5 дахь заалт
18	Уурхайн үйл ажиллагааны улмаас газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч доройтох, эвдрэлд өртөх	Уурхайн олборлолт, хөрсний гадаад овоолго, барилга байгууламжид өртөх талбайн үржил шимт хөрсийг зонхилох салхины чиглэлийн дагуу өндөр нь 5 м-ээс илүүгүй овоолж, өнгөн хэсгийг ургамалжуулах	Төслийн талбай	Хөрс хуулалтын зардалд тусгав	2025	Газар шорооны ажлын үед үржил, шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS 5916:2008
19	Хог хаягдал болон техникийн шатах, тослох материалаар	Машин техникийн засвар үйлчилгээг ТЭЗҮ-д заасан цэгт байгуулах, засвар хийгдэх талбай болон авто зогсоолыг хатуу хучилттай болгох	Засварын газар, авто зогсоол	--	2025	Хөрс бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019
20		Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг мөрдөн ажиллах, нефт нефтийн бүтээгдэхүүн асгарсан тохиолдолд	Төслийн талбай	--	2025	

	хөрсөн бүрхэвч бохирдох	саармагжуулах хэрэгслийг байршуулах, бүрэн бүтэн байдлыг хянах				
21		Хог хаягдлын цэгийг төвлөрсөн нэг цэгт байгуулж, Хог хаягдал ачиж тээвэрлэх гэрээ байгуулан, гэрээний дагуу сар тутамд зөвшөөрөгдсөн хогийн цэгт хаях	Төслийн талбай	(80.0*сар бүр)=960.0	2025	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10-р зүйлийн 2.3 дахь заалт, 10-р зүйлийн 2.7 дахь заалт, 17-р зүйлийн 4.1 дахь заалт, Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль 7-р зүйлийн 2.1 дахь заалт
22		Хог хаягдлын цэгийн эргэн тойрны хөрсийг халдваргүйжүүлэх	Төслийн талбай	500.0	2025	
23	Химийн бодис хөрсөн орчинд асгаралт, бохирдол үүсэх	Химийн бодис тээвэрлэлт, хадгалах, ашиглах, хугацаа дуусан устгах үед аюулгүй ажиллагааны дүрэм зөрчигдөж асгаралт үүсэж хөрсөн орчинг бохирдуулах магадлалтай. Иймд асгарсан үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө зайлшгүй боловсруулж, хэрэгжүүлэн, шаардлагатай багаж, тоног төхөөрөмж, материал, хувийн хамгаалах хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангаж ажиллана	Төслийн талбай	Үйл ажиллагааны зардалд тусгав	2025	Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам
4. Газрын хэвлий						
24	Үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас 17.1 га талбайд хөрс хуулалт, ил уурхайн	Төсөл хэрэгжүүлэгч нь батлагдсан зураг төсөл, уулын ажлын төлөвлөгөө, техник ашиглалтын журмын дагуу газрын хэвлийг ашиглах	Төслийн хүрээнд	--	2025	Газрын хэвлийн тухай хууль 31-р зүйлийн 1 дэх заалт
25	олборлолтын нөлөөгөөр 27 га талбай болон дэд	Газрын хэвлийг ашиглах аюулгүй ажиллагааны дүрэм, хэм хэмжээний биелэлтийг хангах	Төслийн хүрээнд	--	2025	Газрын хэвлийн тухай хууль 32-р зүйлийн 8 дахь заалт

	бүтцийн үйл ажиллагаагаар газрын хэвлийд өөрчлөлт оруулах	үүнд ИТА-д хяналт тавих, хариуцан ажиллах				
26		Бохирын цооногийн бүрэн байдлын хяналт шалгалт, засвар үйлчилгээг тогтмол явуулах	Төслийн хүрээнд	--	2025	
5. Ургамлан нөмрөг						
27	Төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгт сөргөөр нөлөөлөх	Төсөл хэрэгжих орчны үндсэн ургамалжилт, нэн ховор болон ховор ургамлыг танин мэдэх, тэдгээрийн ач холбогдлыг уурхайн ажилчид болон нутгийн иргэдэд таниулах үүднээс ургамлын судалгааг мэргэжлийн шинжээчээр хийлгэх	Төслийн хүрээнд	1500.0	2025	Байгалийн ургамлын тухай хууль 7 дугаар зүйлийн 1 дэх заалт,
28	Уурхайн автомашины хөдөлгөөн, тээвэрлэлтээс ургамлан нөмрөг талхлагдах	Төслийн эдэлбэр газраас бусад талбайн ургамлыг хамгаалах зорилгоор ажилчид болон машин техникийн хөдөлгөөнийг тогтсон маршрутын дагуу явуулах, хамгаалалтын зурвас тогтоох	Төслийн талбай	-	2025	Газрын тухай хууль 50-р зүйлийн 1.4 дэх заалт
6. Амьтны аймаг						
29	Амьтдын амьдрах орчин доройтох, хязгаарлагдах	Амьтдын тархалт, нүүдэллэх хөдөлгөөний замд саад учруулахгүй байх, урьдчилан сэргийлэх талаар мэдээлэл өгөх, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах	Төслийн хүрээнд	300.0*3ш=900.0	2025	Амьтны тухай хууль 6-р зүйлийн 1.2 дахь заалт
30		Хууль бусаар амьтан агнах, ургамал түүх, тэдгээрийн гаралтай түүхий эдийг тээвэрлэх, ашиглахыг хориглох арга хэмжээн дээр хяналт тавих	Төслийн хүрээнд	--	2025	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль 19-р зүйлийн 2.1 дэх заалт
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний нийт зардал						21,810

3.2 БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫН ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 1.10 Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Шаардагдах хөрөнгө /мян.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
				Нийт зардал		
1	Биологийн олон янз байдлын суурь судалгаа хийх, хамгаалах арга хэмжээ авах	Говь-Угтаал сум дахь эзэнгүй орхигдсон 0.1 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Төслийн хүрээнд	3,000.0	2025	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг төлөвлөх хэрэгжүүлэх гарын авлага БОНБНҮ-ий тухай хуулийн 3.1.11, 8.4.6, 9.6 зүйл, Засгийн газрын 2013 оны 11 дүгээр сарын 16-ны өдрийн 374 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралт БОНХ-ийн сайдын 2014 оны 04 дүгээр сарын 10-ны өдрийн А-117 дугаар тушаалаар батлагдсан БОНБНҮ-ний аргачлалын 3.3.6
2		Орон нутагтай хамтран өвөлжилт хүндэрсэн үед биотехникийн арга хэмжээ авах	Төслийн хүрээнд	Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдэх ажилд тусгав	2025	
3		Тахилгатын Ухаа орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газарт зэрлэг амьтдад зориулсан биотехникийн арга хэмжээг авах, өвс тэжээл тавьж өгөх	Төслийн хүрээнд	5,000.0	2025	
4	Тэрбум модны хүрээнд хийгдэх ажил	Уурхайн талбайд 500 ш мод тарих ба өмнөх жилүүдэд тарьсан моднуудыг арчлах хамгаалах	Төслийн хүрээнд	1,000.0	2025	
Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний нийт зардал					8,000.0	

3.3 ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 1.11 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Шаардагдах хөрөнгө /мян.төг/		Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
				Нэгжийн зардал	Нийт зардал		
1. Гэнэтийн осол аваар							
1	Ажлын байранд гарч болзошгүй гэнэтийн осол аваар	Ажилчдын амь насанд учруулж болох осол эрсдэлээс, урьдчилан сэргийлэх, бүх ажилчдыг хамгаалалтын хувцас хэрэгслэлээр бүрэн хангах	Бүх ажилчид	--	ХАБЭА-н зардалд	2025	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, хамгаалалтын хувцас-ерөнхий шаардлага MNS ISO 13688:200
2		ХАБЭА-н дүрэм, замын хөдөлгөөний дүрэм, галын аюулаас хамгаалах, төлөвлөгөөг ажилчдад танилцуулж, ажил эхлэхээс өмнө аюулгүй ажлын зааварчилгаатай танилцуулах	Бүх ажилчид	--	--	2025	
3		Ажилчин бүр ажил эхлэхийн өмнө ажлын байр, машин, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдал, ажилд хэрэглэгдэх багж хэрэгсэл дохиолол холбоо, гэрэлтүүлэг, хамгаалах хэрэгсэл тоноглолын гэмтэлгүй эсэхийг шалгах	Бүх ажилчид	--	--	2025	
4		Эмнэлгийн анхан шатны тусламжын хайрцагт байх эм, хэрэгсэл материалуудаар хангах	Төслийн хүрээнд	--	ХАБЭА-н зардалд	2025	
5		Бүх барилга байгууламжийн доторх цахилгаан тоног төхөөрөмж, гэрэлтүүлгийн угсралт, монтажийг шаардагдах стандартын дагуу хийж, тогтмол үзлэг шалгалт хийх	Төслийн хүрээнд	--	--	2025	

6	Аюултай бодис асгарах	Химийн бодис асгарсан, онцгой үед хэрэглэх багц, шингээгч материалыг зохих газруудад байрлуулах Ялангуяа шатах тослох материалын болон хаягдлыг түр хадгалах цэгийг хөрс бохирдохоос хамгаалж бэлтгэх, асгаралтын иж бүрдлийг бэлэн байлгах	Төслийн хүрээнд	Шаардлагатай газруудад шинээр байрлуулах болон цэнэглэх	-	2025	Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, 2 дугаар бүлэг
7	Автомашинны осол	Замын хөдөлгөөний аюулгүйн дүрэм, Тээврийн хэрэгсэл ба жолоодлого стандартын шаардлагуудыг биелүүлэх	Уурхайн талбай болон орон нутаг, улсын чанартай авто замууд	Тодорхойлох боломжгүй	Үйл ажиллагааны зардал	2025	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, 5 дугаар бүлэг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 5 дугаар бүлэг, Замын хөдөлгөөний дүрэм
8	Химийн бодис	Химийн хорт бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах үйл ажиллагааг зохих шаардлагын дагуу явуулах	Уурхайн талбайд химийн бодис ашиглаж байгаа бүх нэгжүүд	-	Уурхайн үйл ажиллагааны зардал	2025	Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, 2 дугаар бүлэг
9		Химийн хорт болон аюултай бодисыг зориулалтын агуулахад, хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан нөхцөлд хадгалах, химийн бодисын хадгалалт, ашиглалт, зарцуулалтанд тогтмол хяналт тавих	Уурхайн талбайд химийн бодис ашиглаж байгаа бүх нэгжүүд	Захиалгын хэмжээ, хадгалж байгаа химийн бодисын нийт хэмжээ	Үйл ажиллагааны зардал	2025	Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, 2 дугаар бүлэг
10		Химийн бодисын бохирдолтой усыг ил задгай урсгахгүй байх, байгаль орчин бохирдохоос сэргийлэх	Уурхайн талбай	-	Үйл ажиллагааны зардал	2025	Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, 2 дугаар бүлэг

2. Байгалийн гамшигт үзэгдэл

11	Хээрийн болон объектын гал түймэр	Хээрийн болон объектийн гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлж сургалт зохион байгуулах, галаас хамгаалсан зурвас татах, болзошгүй аюул осол тохиолдоход гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийг бэлэн байлгах.	Төслийн хүрээнд	-	5	1,000.0	2025	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль
12	Үер усны аюул	Гэнэтийн үер усны аюулаас урьдчилан сэргийлэн үерийн далан хийж суваг шуудуу татах	Төслийн хүрээнд	--	1	ХАБ-ын зардалд тусгав	2025	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль
13	Аянга цахилгаан	Аянга зайлуулагчийг ШТС болон ЦС-ын байгууламжын ойролцоох өндөрлөг газарт суурилуулах, цахилгаан гүйдэл бүхий тоноглолуудыг стандартын дагуу газардуулсан байх, холбогдох байгууллагаар ажлын байрны галын аюулгүй байдлын дүгнэлтийг гаргуулах	Төслийн хүрээнд	--	--	--	2025	
Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал							1,000.0	

3.4 ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 11. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№			Сөрөг нөлөөллийн	Шаардагдах хөрөнгө /мян.төг/		Баримтлах эрх зүйн
---	--	--	------------------	------------------------------	--	--------------------

	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал	Тоо хэмжээ	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа	баримт бичиг
1. Ахуйн хог хаягдал								
1	Цаасны хаягдал	Оффисоос гарч буй цаасны хаягдлыг (бүх төрлийн цаасан хайрцаг, нороогүй шохойгүй хоол хүнсний бохирдолгүй байх) зориулалтын хогны уутанд ангилан хаях	Уурхайн оффис	--	--	--	2025	Хог хаягдлын тухай хууль 10 зүйл
2	Хүнсний хаягдал	Уурхайн кемп гал тогооноос үүсч буй хүнсний хог хаягдлыг ангилан ялгах, компост хийх	Уурхайн гал тогоо	--	--	--	2025	
3	Хуванцар хаягдал	Уурхайн кемпээс үүсэж болох хуванцар сав баглаа боодлыг (цэвэр ус, ундаа, хоолны хуванцар сав ундааны лааз, тугалган сав гэх мэт) савыг суллан зориулалтын газарт цуглуулж эргүүлэн ашиглах шаардлагатай газарт нь өгөх	Уурхайн кемп	--	--	--	2025	
4	Бусад	Хатуу хог хаягдлыг хөрсөнд элдэв шингэн нэвчиж бохирдуулахааргүй, салхинд хийсч орчныг бохирдуулахгүй тусгайлсан төмөр торон хашлагад байршуулах, хатуу хаягдал цуглуулах байгууламж хийх	Төслийн талбайн орчим	1,000.0	1	1,000.0	2025	
5		Хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж, хогийн сав байршуулах (ажилчдын байрны ойролцоо болон дотор орчинд)	Төслийн талбайн орчим	80.0	15	1,200.0	2025	
6		Дахин боловсруулагдахгүй бусад хаягдлыг (хоолны хаягдал, норсон, дахин ашиглах боломжгүй хаягдал, 00-н цаас зориулалтын хогийн цэгт хаях)	Төслийн талбайн орчим	--	--	--	2025	
7		Говь-Угтаал сумын хогны цэгт байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээ хийлгэх	Говь-Угтаал сум	--	1	Гэрээний дагуу тохиролцоно	2025	
2. Үйлдвэрийн хог хаягдал								

8	Төмрийн хаягдал	Төмрийн хаягдлыг хоёрдогч түүхий эд авах цэгт нийлүүлэх	Төслийн талбайн орчим	--	--	--	2025	Хог хаягдлын тухай хууль 10-р зүйл
9	Модны хаягдал	Модны хаягдлыг ахуйн түлшинд хэрэглэх	Төслийн талбайн орчим	--	--	--	2025	
3. Аюултай хог хаягдал								
10	Аюултай хог хаягдал	Уурхайн үйл ажиллагааны явцад гарсан хоёрдогч түүхий эдийн хог хаягдлыг ангилан ялган тусгай цэгт цуглуулж, төвлөрсөн цэгт тушаах, ШТМ-ын хаягдлыг хуримтлуулан хаягдал авах газарт хүргүүлэх гэрээ хийн хамтран ажиллах	Төслийн талбайн орчим	--	--	--	2025	Хог хаягдлын тухай хууль 5-р бүлэг
11		Аюултай хог хаягдал асгарч алдагдсан үед ашиглах материал, хувийн хамгаалах хэрэгслийг (гутал, химийн бодист тэсвэртэй хамгаалалтын хувцас, малгай, нүдний шил, бээлий, нүүрний баг, амьсгал хамгаалах баг) шаардагдах газар байрлуулж, ашиглалтын бэлэн байдлыг хангах	Төслийн талбайн орчим	1,000.0	1	1,000.0	2025	
12		Хог хаягдлын цэгийг тогтмол ариутгаж байх	Төслийн талбайн орчим	40.0	Сар бүр 1 жилд нийт 12 сар ажиллана гэж тооцвол	1,000.0	2025	
13		Нийтийн цэвэрлэгээг 14 хоногт 1 удаа зохион байгуулах	Төслийн талбайн орчим	--	--	--	2025	
Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал						5,200.0		

3.5 ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

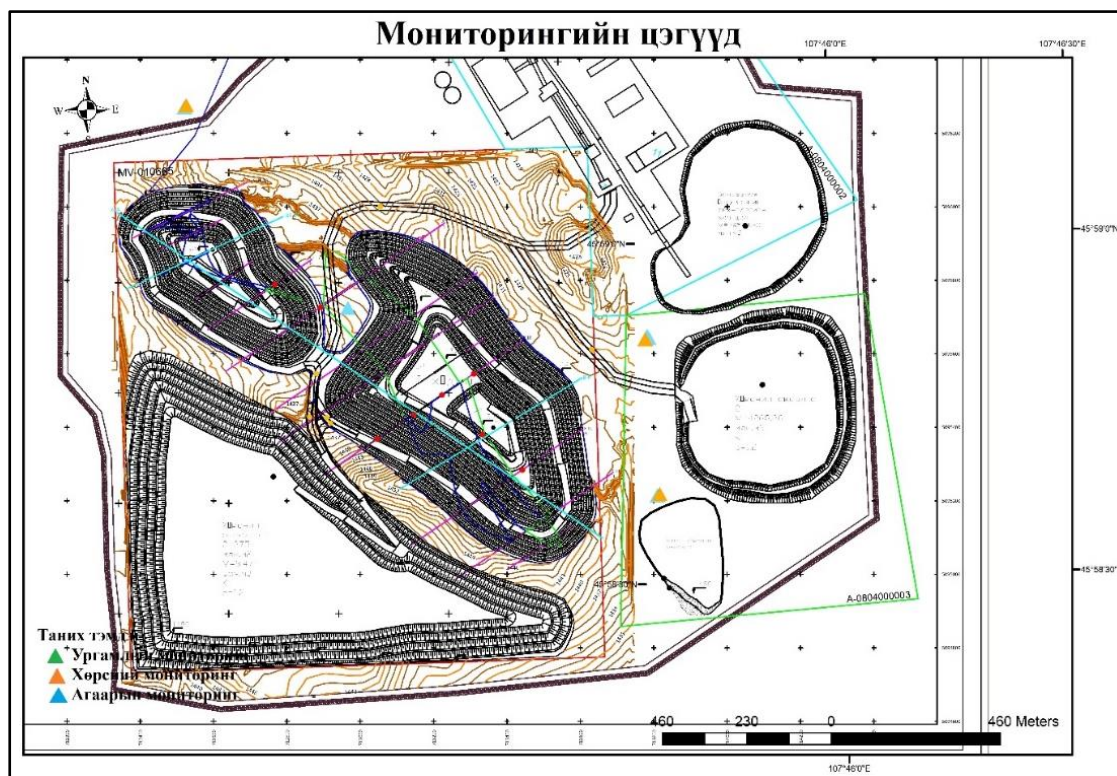
Хүснэгт 12. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Шаардагдах хөрөнгө /мян.төг/			Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
			Нэгжийн зардал	Давтамжийн тоо	Нийт зардал		
1. Агаар орчин							
1	Агаар орчны шинжилгээг мэргэжлийн байгууллага, шинжээчээр хийлгэх	Уурхайн хотхон, хөрсний овоолго, тээврийн зам	500.0	Жилд 2 удаа 3 цэгээс	1,000.0	Мэргэжлийн экспертийн нэг удаагийн судалгаа хийх хөлс 1,000.0*2 удаа=2,000.0	Агаарын чанар-хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ MNS 6063:2010 Агаарын чанар техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016
2	Гадаад болон дотоод орчны дуу чимээний түвшин Тоосжилт (PM2.5, PM10) Агаар бохирдуулагч бодисын хэм хэмжээ CO, SO ₂ , NO ₂	Уурхайн хотхон, хөрсний овоолго, тээврийн зам	--	Жилд 2 удаа 3 цэгээс	--	SO ₂	
						20 минутын дундаж 450 мкг/м ³	
						24 цагийн дундаж 50 мкг/м ³	
						Жилийн дундаж 20 мкг/м ³	
						CO	
						20 минутын дундаж 60000 мкг/м ³	
						1 цагийн дундаж 30000 мкг/м ³	
						8 цагийн дундаж 10000 мкг/м ³	

						NO₂	
						20 минутын дундаж 200 мкг/м ³	
						24 цагийн дундаж 50 мкг/м ³	
						Жилийн дундаж 40 мкг/м ³	
						Нийт тоосонцор	
						20 минутын дундаж 500 мкг/м ³	
						24 цагийн дундаж 150 мкг/м ³	
						Жилийн дундаж 100 мкг/м ³	
						PM10 тоосонцор	
						24 цагийн дундаж 100 мкг/м ³	
						Жилийн дундаж 50 мкг/м ³	
						PM2.5 тоосонцор	
						24 цагийн дундаж 50 мкг/м ³	
						Жилийн дундаж 25 мкг/м ³	

3	Уурхайн ажилчдын хотхоны доторх агаар дахь бохирдуулах бодис, физик нөлөөллийн хэмжилт /Температур, Агаарын урсгалын хурд, Харьцангуй чийглэг, Нүүрсхүчлийн хий CO ₂ , Гэрэлтүүлэг/		Уурхайн хотхон	--	Жилд 2 удаа	--	--	
2. Хөрсөн бүрхэвч								
4	Хөрсний хими физикийн шинж чанар	Хөрсний төлөв байдал, хөрсний үе давхаргын зузаан (см), элэгдэл, эвдрэлийн нөхцөл	Уурхайн хотхон, овоолго, нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	--	Жилд 2 удаа	--	--	Хөрсний ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр төрөл MNS 3985-87
		Ялзмаг %, pH, CaCO ₃ , EC _{2.5} , Хөдөлгөөнт фосфор, кали, Механик бүрэлдэхүүн, Эзэлхүүн жин		600.0	Жилд 2 удаа	1200.0	(35.0*6)*2 =420.0*5жил=2100.0 ¹ Жилд 2удаа хавар болон намар Нийт 3 цэгээс 6 дээж авна	Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтийг тодорхойлох MNS 3310-91 Дээж авах, савлах, тээвэрлэх, хадгалах журам MNS 2305-94 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019
5		Хүнд металлын шинжилгээ ICP-28		537.6	Жилд 2 удаа	1075.2	(34.9*2)*5жил=2094.0 ² Жилд 2удаа хавар болон намар Нийт 3 цэгээс 6 дээж авна	
3. Усан орчин								

6	Усан дахь эрдэс бодисууд, химийн найрлага (Анионууд: Cl ⁻ , SO ₄ ⁻ , NO ₂ ⁻ , NO ₃ ⁻ , CO ₃ ⁻ , HCO ₃ ⁻ Катионууд: Na ⁺⁺ K ⁺ , Ca ⁺⁺ , Mg ⁺⁺ , NH ₄ ⁺ , Fe ⁺⁺ , Fe ⁺⁺⁺ , pH, EC, TDS, Физик чанар: тунгалаг, үнэр, тунадас, өнгө, амт)	Унд ахуйн хэрэглээний ус Худаг 107°45' 23.5" 45°59' 24.8" Ажилчдын гал тогоо	46.0	Жилд 2 удаа	92.0	Жилд 2 удаа 46.0*2*5жил=460.0	Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус ерөнхий шаардлага MNS 4943:2008 Газрын доорх усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 6148:2010 Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018
7	Усан дахь нян бактерийн шинжилгээ	Усны эх үүсвэр Худаг 107°45' 23.5" 45°59' 24.8"	130.0	Жилд 2 удаа	2600.0	Унд ахуйн усанд химийн болон бактерлогийн бүрэн шинжилгээ хийлгэхэд жилд 2 удаа 130.0*2=260.0	
4. Ургамлан нөмрөг							
8	Ургамлын зүйлийн бүрдэл, тусгаг бүрхэц, арвийн үнэлгээ	Уурхайн хотхон, хөрсний овоолго, нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	1,000.0	Жил бүрийн 7-р сард	1,000.0	Мэргэжлийн экспертийн нэг удаагийн судалгаа хийх хөлс 1,000.0	Монгол орны хэмжээнд ургамлан нөмрөгийн талхлагдлыг тодорхойлох MNS 5546:2005 Ургамлын хээрийн судалгааны арга зүй
5. Амьтны аймаг							
9	Амьтны зүйлийн бүрдэл, тархалт байршлын судалгаа хийж, үнэлэлт дүгнэлт өгөх	Төслийн талбай болон түүний орчимд	1,000.0	Жил бүрийн 7-8-р сард	1,000.0	Мэргэжлийн экспертийн нэг удаагийн судалгаа хийх хөлс 1,000.0	Амьтны судалгааны арга зүй
Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт зардал						5,887	

Зураг 2. Төслийн талбайн мониторингийн цэгүүд

Хүснэгт 13. Мониторингийн цэгүүдийн байршил

Д/д	Мониторингийн цэгийн байршил	Координат	
		Уртраг	Өргөрөг
Хөрс			
1	Уурхайн хотхон	107°45/13.40//	45°59/13.40//
3	Хөрсний овоолго	107°45/24.77//	45°58/56.92//
4	Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	107°45/10.60//	45°59/40.64//
Ургамал			
1	Уурхайн хотхон	107°45/13.32//	45°59/15.93//
3	Хөрсний овоолго	107°45/24.98//	45°58/57.02//
4	Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай	107°45/10.43//	45°59/40.71//
Агаар			
1	Уурхайн хотхон	107°45/13.40//	45°59/15.52//
2	Хөрсний овоолго	107°45/24.96//	45°58/56.83//
3	Тээврийн зам	107°45/12.38//	45°59/4.32//

3.6 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 14. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв /мян.төг/	Хэрэгжүүлэх хуваарь, 2025 он	Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
1	Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэнг захирлын тушаалаар томилох, байгаль орчны асуудлыг хариуцан ажиллах	--		Удирдлага	
2	Ашиглалтын үеийн хайгуулын ажлын төлөвлөгөөг батлуулах	--		Геологи инженер	
3	Уулын ажлын төлөвлөгөөг батлуулах	--		Уулын инженер	
4	Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулах, хэрэгжилтийг ханган ажиллах	--		Байгаль орчны мэргэжилтэн	
5	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг тухайн жилийн 10 дугаар сарын 31 ны дотор Байгаль орчин аялал жуулчлалын яам, Хүрээлэн буй орчин байгалийн нөөцийн удирдлагын газарт хүргүүлэх	--		Байгаль орчны мэргэжилтэн	
6	Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Усны газар”-аар ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт гаргуулах	--		Байгаль орчны мэргэжилтэн	
7	Болзошгүй аюул ослын үед ажилчдын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж, сургалт явуулах	500.0	Жилд 1 удаа Нэг удаагийн сургалт 500.0	ИТА	
8	Өвөлжилт хүндэрсэн үед нутгийн иргэдэд өвс, хадлангийн тусламж үзүүлэх	--	Жилд 1 удаа өгдөг нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдэх ажил	ИТА, ажилчид	

9	БО-г хамгаалах, ХАБЭА, ШТМ-ын асгаралт, хадгалалт, ашиглалт, устгалын чиглэлээр өөрийн ажилтан, ажилчдын дунд улирал тутамд сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулах, Өдөр тутамд аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх	500.0	Жилд 1 удаа сургалт 500.0	ИТА	
10	Байгаль орчныг хамгаалах мэдээ мэдээлэл, сурталчилгааны самбар хийж байнгын цахим мэдээллээр хангах	1000.0		Байгаль орчны мэргэжилтэн, ИТА	
11	Орон нутгийн удирдлага болон иргэдэд төслийн үйл ажиллагааны биелэлт, байгаль орчныг хамгаалах, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн талаар танилцуулга, хэлэлцүүлгийг тогтмолт хийж байх	--		Байгаль орчны мэргэжилтэн, ИТА	
12	Төслийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчны аудитыг төслийн 2 дахь жилээс ³ /2 жил тутамд/ хийлгэж аймаг нийслэлийн байгаль орчны албанд хүргүүлэх ⁴	/Гэрээний дагуу тохиролцоно/		Удирдлага	
14	Асгаралт үүссэн үед авах арга хэмжээний журам боловсруулах	--			
15	Газар хөндөх журам боловсруулах	--			
16	Өнгөн хөрс хуулах журам боловсруулах	--			
17	Компанийн байгаль орчны дотоод журам боловсруулах	--			
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний нийт зардал				2,000.0	

3.7 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 15. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, мян.төг	Хариуцан зохион байгуулах ажилтан	Зохион байгуулах газар
1	Говь-Угтаал сумын ИНХ	Сумын ИНХ-аар илтгэл тавьж, мэдээлэл өгөх	Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт, гүйцэтгэл	Жилд 1 удаа	300.0	ИТА, Байгаль орчны мэргэжилтэн	Говь-Угтаал сумын ИНХ
2	Аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар	БОМТ биелэлтийн тайланг тайлан хэлбэрээр хүргүүлэх, биелэлтийн тайлан дүгнэх ажлын хэсгийн хамт газар дээр нь танилцуулах	Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Жилд 1 удаа	--	ИТА, Байгаль орчны мэргэжилтэн	Аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар
3	БОАЖЯ	БО-г хамгаалах ажлын жилийн тайлан, төлөвлөгөө БОАЖЯ-нд цаг тухайд нь гаргаж өгч байх	Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт, төлөвлөгөө	Жилд 1 удаа	--	ИТА, Байгаль орчны мэргэжилтэн	БОАЖЯ
Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийн нөлөөллийг бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний нийт зардал					300.0		

3.8 НИЙГМИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 16. Нийгмийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө

1. Нийгмийн нөлөөлөл						
1	Нутгийн иргэдийн амьдралын чанар	Улсын их сургуульд суралцаж буй оюутнуудаас 3.2-оос дээш голчтой 3 оюутны сургалтын төлбөрийг санхүүжүүлэх	Говь-Угтаал сумын хэмжээнд	--*--	15,000.0	2025
2		--Төслийн ажилчдын ажлын хувцасыг орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэгчдээр захиалгын дагуу гүйцэтгүүлэх --Уурхайн кемпийн хүнсний мах, сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг орон нутгийн малчин айлуудаас худалдан авна	Говь-Угтаал сумын хэмжээнд	--*--	--*--	2025
3		Уурхайн орчмын айлуудын бууцыг түрж өгөх	Хонгор багийн хэмжээнд	--*--	5,000.0	2025
4	Соёл уламжлал	Хонгор багт мал угаах банн хийх	Хонгор багийн хэмжээнд	--*--	5,000.0	2025
5		Хонгор багийн мал багатай болон зуданд мал ихээр хорогдсон айлуудыг малжуулах төсөл	Хонгор багийн хэмжээнд	--*--	5,000.0	2025
Нийгмийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний нийт зардал				30,000		

3.9 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ

Хүснэгт 17. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

Менежментийн төлөвлөгөө	Нийт дүн мян.төг
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	21,810.0
Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	9,000.0
Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	-
Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1,000.0
Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	5,200.0
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	5,887.0
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	2,000.0
Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	300.0
Нийгмийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө	30,000.0
Нийт зардал	74,197.00

“Шанжин-Орд” ХХК-ийн Хараат-Уул төмөр-цайрын хүдрийн ордыг ашиглах төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний арга хэмжээнд нийт **74,197,000.0** төгрөг зарцуулахаар тусгалаа.

ШАНЖИН ОРД ХХК

Г “БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР
АМЬСГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМНЫ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮНЭЛГЭЭ,
АУДИТЫН ХЭЛТЭС”-Т

Улаанбаатар хот /16094/, Баянгол дүүрэг,
6-р хороо, Дилав хутагт Жамсранжавын гудамж,
2 давхар өөрийн байр
Утас: +976 8917-8186, +976 8913-8186
И-мэйл: shanjinzhb@gmail.com

2025.05.07 № 25/068

танай _____ № _____ Т

Хүсэлт гаргах нь:

Манай компани нь 2021 оноос Дундговь аймгийн Говь-Угтаал сумын нутагт орших Хараат-Уулын төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглаж 2024 оноос нэмэлт хөрөнгө оруулалт хийж олборлолтын туслан гүйцэтгэгч компанигүйгээр өөрсдийн техникээр цаашид тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахаар ажиллаж эхлээд байна. 2024 онд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хариуцлагатай биелүүлж орон нутгийн иргэдтэй харилцаа тогтоож хамтран ажиллаж, 2024 онд мөн БОНБНУ-ээний тодотголыг шинээр батлуулж бид 2025 онд тус үнэлгээний дагуу БОМТ-г боловсруулан танай байгууллагаар батлуулахаар илгээгээд байгаа билээ. 2025 оны БОМТ-нд нийт 74,197 мян төгрөгийг төлөвлөөд байна, тус мөнгөн дүнгийн 50% болох 37,100 мян төгрөгийг Байгаль орчны нөхөн сэргээх баталгаа болгон байршуулсан билээ.

Хүсэлт: Манай компанийн жилийн хүдэр олборлох хүчин чадал ТЭЗҮ-ээр жилийн 1 сая.тн орчим байдаг, энэ жил төмрийн хүдрийн үнэ унасантай холбогдож борлуулалт удааширч, борлуулалтын хэмжээ багасаж байгаа тул ашиглалтын үйл ажиллагаа 5-р сар хүртэл хойшилж үлдсэн саруудад 300-400 мян тн хүдэр олборлохоор төлөвлөж, үйл ажиллагаагаа тогтвортой явуулах, нийт ажилчдын ажлын байрыг хадгалж үлдэх зорилгоор 2025 оны үйл ажиллагааг эхлүүлэхээр холбогдох зөвшөөрлүүдийг бүрдүүлж байгаа билээ. Манай 2024 онд батлагдсан БОННУ-ээр 5 жилийн төлөвлөгөөнд нийт зардал 1034,764.2 төгрөг төлөвлөснөөс 500 сая төгрөг нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдэх ажил буюу орон нутгийн хамтран ажиллах гэрээнд төлөвлөж хийгддэг ажлууд байгаа мөн осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөнд 90 сая төгрөг нь мөн тухайн жилийн ХАБЭА-н зардалд хамаарагдах байгаа тул тус дүнгүүдийг хасаж 2024 байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө дахь төлөвлөсөн зардлыг харгалзаж үзнэ үү.

Иймд: БОНБНУ-ээнд заасан нөхөн сэргээлтийн жилд ноогдох мөнгөн дүн нь 1 сая.тн хүдэр олборлоход ноогдсон дүн учир тухайн жилийн БОМТ-ний энэ жилийн нийт гаргах зардлын 50% болох 37,100 мян.төг-ийг нөхөн сэргээлтийн барьцаа мөнгөнд хүлээн авч БОМТ-г баталж өгч бидний ажилд тусалцаа үзүүлнэ үү.

Цаашид бид байгаль орчны төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хариуцлагатайгаар хийж гүйцэтгэж, үйл ажиллагаагаа тогтвортой явуулах нийт ажилчдын ажлын байрыг найдвартай хадгалж, хангаж ашигт малтмалын зөв зохистой төлөвлөлтийн дагуу ашиглах зэрэгт анхаарал хандуулж ажиллах төлөвлөгөөтэй байна.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

ZHANG LIANJIANG

Гүйлгээний мэдээлэл (Амжилттай)

From: Transbank (ebank@transbank.mn)
To: hasaa.batbuh@yahoo.com
Date: Monday, April 21, 2025 at 01:58 PM GMT+8

Шилжүүлгийн мэдээлэл Журналын №: 924290026667					
Гүйлгээний огноо: 2025/04/21 13:58:22					
Илгээгч	Дансны дугаар	Нэр	Дүн	Ханш	
	MN510019009010005475	ШАНЖИН ОРД	37,100,000.00	MNT	1.0
Хүлээн авагч	Банкны нэр		37,100,000.00	MNT	1.0
	ТӨРИЙН САН				
	Дансны дугаар	Нэр			
	MN780090100900013406	БО нөхөн сэргээх баталгаа			
Гүйлгээний утга:					
Шанжин Орд ХХК/5197325/ 10665А/ БО нөхөн сэргээлтийн баталгаа					
Шимтгэлийн мэдээлэл: БАЙГУУЛЛАГЫН БАНК ХООРОНДЫН БЭЛЭН БУС ШИЛЖҮҮЛГИЙН ШИМТГЭЛ 500 MNT					
Танд баярлалаа.					
Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан					
Салбар, тооцооны төв:					
Гарын үсэг:					
Тамга:					
Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр					

Гүйлгээний мэдээлэл (Амжилттай)

From: TransBank (Internet bank) (ebank@transbank.mn)

To: hasaa.batbuh@yahoo.com

Date: Tuesday, April 16, 2024 at 10:43 AM GMT+8

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 887290017344

Гүйлгээний огноо: 2024/04/16 10:43:52

Илгээгч	Дансны дугаар MN510019009010005475	Нэр ШАНЖИН ОРД	Дүн 18,150,000.00 MNT	Ханш 1.0
Хүлээн авагч	Банкны нэр ТӨРИЙН САН Дансны дугаар 100900013406	Нэр БО нөхөн сэргээх баталгаа	18,150,000.00 MNT	1.0

Гүйлгээний утга:

Шанжин Орд ХХК/5197325/10665А/ БО нөхөн сэргээлтийн баталгаа

Шимтгэлийн мэдээлэл: БАЙГУУЛЛАГЫН БАНК ХООРОНДЫН БЭЛЭН БУС
ШИЛЖҮҮЛГИЙН ШИМТГЭЛ 500 MNT

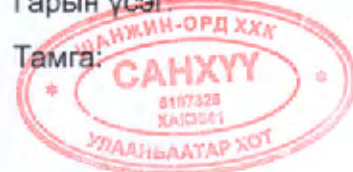
Танд баярлалаа.

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: _____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Төлбөрийн даалгавар 220421100

2

Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 05 өдрийн 347 тоот тушаалын хавсралт

2022 оны 04 сарын 04 өдөр

Төлөгч		Данс	Дүн		
Код	Шанжин Орд ХХК		Дебет	5,905,000.00	
Төлөгчийн Тээв Хөг 901-Р САЛ		банк	9010005475		
Хүлээн авагч					
Код	Барьцаа, баталгааны төлбөр		Кредит		
Хүлээн авагчийн		банк			
Мөнгөний дүн (тоогоор)			5,905,000.00	хоногийн.....хувийн....торгууль бүгд.....төг.....мөн	
Мөнгөний дүн (үсгээр)			Таван сая есөн зуун таван мянган төгрөг		
Барааг хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн огноо				Дүн (торгуулийн хамт)	
2022 оны 04 сарын 04 өдөр					
Төлбөрийн зориулалт (Барааны болон ажил үйлчилгээний нэр, дагалдах баримтын дугаар)				Гүйлгээний утга	
БО-ны нөхөн сэргээх баталгааны төлбөр Шанжин Орд ХХК/5197325/-с				Төлбөрийн зориулалт	
Банкинд гүйлгээ хийсэноны.....сарын.....өдөр				Төлөх хугацаа	
ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ /Zhang Jian Jian/				Төлбөрийн ээлж	
Тамга	ЕРӨНХИЙ НЯ-БО /Н.Цогзолмаа/		тэмдэг, гарын үсэг		

Банкинд гүйлгээ хийсэн
.....оны.....сарын.....өдөр

ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ /Zhang Jian Jian/
Тамга ЕРӨНХИЙ НЯ-БО /Н.Цогзолмаа/

тэмдэг, гарын үсэг

КУДАЛДАА ХӨГЖЛИЙН БАНК

ДОТООД ШИЛЖҮҮЛГИЙН МАЯГТ / TRANSFER SLIP

ОН / YEAR 2021	САР / MONTH 06	ӨДӨР / DAY 25	ЦАГ / TIME 12:30:40	МӨНГӨНИЙ ДҮН (in figure) / AMOUNT (in figure) 7,895,000.00	МӨНГӨНИЙ НӨГЖ / CURRENCY MNT
-------------------	-------------------	------------------	------------------------	---	---------------------------------

ШАНЖИН-ОРД ХХК ACCOUNT HOLDER'S NAME

ДОЛООН Сая НАЙМАН ЗУУН ЕРЭН
ТАВАН МЯНГАН ТӨГРӨГ

453138794 / ACCOUNT № 5197325 / PERSONAL ID №

Төрийн сан / BENEFICIARY'S BANK

РД 5197325 ШАНЖИН-ОРД ХХК

Б.О. Нохон Сэрлэх Баталгаа / FULL NAME

100900013406 / ACCOUNT № 1000 / FEE

ТАРЛАГА ТАРАХ ДАНСНЫ ДУГААР, МӨНГӨН ДҮН / SEND ACCOUNT № AMOUNT

453138794, 7,895,000.7

ХҮЛЭЭН АВАГЧИЙН БАНК, ОВОГ НЭР, ДАНСНЫ ДУГААР
BENEFICIARY'S BANK, FULL NAME, ACCOUNT NUMBER

Төрийн сан, 100900013406

Б.О. Нохон Сэрлэх Баталгаа РД: 5197325

САНАМЖ / NOTICE

Хариуцагчийн буруутас үнэмлэхүйг бусан тохиолдолд буцаан өгөхийн хамтаар буцахгүйг үйлдэгч хийхийг анхаарна уу. Хамгийн зурвас аллагад үүсэх тохиолдолд банк хариуцаггүй болно.

ХҮР системийг ашиглан Иргэний үзэгдэл 100 өдн мэдээллийг Хуульдаа, хөгжлийн банканд өгөхийн зөвшөөрч байна.

Хүр системийг ашиглан Иргэний үзэгдэл 100 өдн мэдээллийг Хуульдаа, хөгжлийн банканд өгөхийн зөвшөөрч байна.

ЗӨВХӨН БАНКНЫ ХӨГЖЛИЙН ДҮН / FOR BANK USE ONLY

ХӨРВҮҮЛСЭН ХАШИ:

ХҮЛЭЭН АВСАН БАНКНЫ АЖИЛТАН:

ХӨРВӨСӨН ДҮН:

ХЯНАСАН:

Маягт - 004

БАТАЛГААТ ГАРЫН ҮСЭГ
AUTHORIZED SIGNATURE

邵长锋

1st:

2nd:

3547

2021 06 25

Он Сар Өдөр

